

Els Clots de Sant Julià

JUDIT PUJADÓ > TEXT I FOTO

Un pot tenir la sensació que és el primer humà que arriba en aquest indret, perquè els Clots de Sant Julià són fe-réstecs amb ganés, atapeïts de pins, alzines i romanins, d'arítjols que esgarrinxen i sembla que t'atrapin. Res més lluny de la realitat: la sensació de lloc ignot i primitiu pervé, en tot cas, de l'acumulació de gent que hi ha passat, segle rere segle des de temps immemorials. S'hi pot arribar per l'antic camí romà que anava d'Empúries a Girona passant pels Clots, fins a ajuntar-se amb la Via Augusta.

Pel vell camí romà –que voreja cases noves– hi ha passat tota la història. Si més no, la nostra. Les roderes dels carros han deformat tant les roques sobre les quals el van construir que ara apareix bombat com un ventre que agafés aire. Tot al voltant del camí i dels Clots s'hi han trobat atuells inacabats d'època ibera i romana, com si els picapedrers que hi van treballar, o hi van viure, haguessin marxat d'un dia per l'altre i haguessin abandonat molins i morters. D'aquestes pedreres remotes en van extreure gresos d'un gris verdós que tendeixen a tornar-se de color ocre i que els arqueòlegs han trobat escampats per tot l'Empordà, formant part de cases, tanques i temples des del Puig de Sant Andreu a l'Illa d'en Reixac, a Empúries, a Peratallada, al mateix Canapost, a la vil·la romana del Mas de Dalt...

Esllavissats pels segles, molts dels clots que formen aquest laberint invers han anat quedant colgats. La natura té *horror vacui*: tendeix a emplenar-ho tot de seguida. No hi pateixin, però. De cop veuran que el camí es trenca. Trobaran a una banda un esvoranc i apareixerà el clot, obert, un esbatanat de pedra de color cigró. Pareds gratades amb vés a saber quines eines, tot un seguit de cavitats ovalades de deu o dotze metres de fondària, amb una rampa per entrar-hi i per treure'n les pedres. Trobat el primer clot, el seguiran els altres.

Diu la llegenda que aquí s'hi van martiritzar els primers cristians. Hi ha indicis: la referència a sant Julià, el primer. El segon, l'existència del Tron de la Reina o del Pont de la Bruixa, un aflorament de pedra que presideix una mena de cova megalítica amb una creu gravada a dins. Al damunt té una part més planera on –diuen– es devien fer els sacrificis. També hi ha una canal esculpida per on –també diuen– es devia escolar la sang. I unes cassoles que, diuen ... vulguin o no, aquí la imaginació es dispara. Enmig d'aquest Tron inquietant hi ha crescut un pi, sanot i desvergonyat. Per completar-ho, a pocs metres, hi ha el sepulcre del mas Puig-sec, amb les seves pedres erectes fent sardana, com un últim bressol. Diuen els entesos que des del 200 aC i fins al 200 dC les pedreres van patir l'explo-tació màxima. Un anar i venir i tragar pedres amunt i avall. Els picapedrers van continuar-hi treballant. Fins a l'alta edat mitjana, com a mínim. Poden resseguir les pedres pels murs medievals de Palau-sator i de l'església de Sant Julià de Boada...

